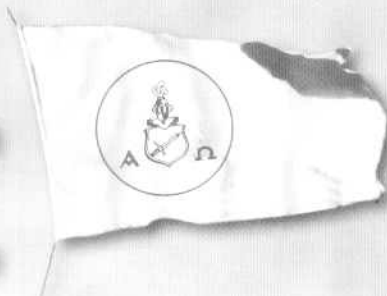

DE HERVORMDE VAAN

71e jaargang - No. 4 - april 2011

Orgaan van de bond van Nederlandse Hervormde Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

DE HERVORMDE VAAN
Orgaan van de Bond
van Ned. Hervormde
Mannenverenigingen
op Gereformeerde Grondslag

ISSN 0167 - 3564

www.hervormdemannenbond.nl

Verschijnt maandelijks. Voor leden gratis.
Niet-leden € 13,00 per jaar.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen voor 1 december.

1e voorzitter: Ds. W. Westland
Oranjestraat 106, 2983 HV Ridderkerk
tel.: 0180 - 412477

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Dorpsstraat 180, 6741 AR Lunteren
tel.: 0318 - 483717

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Amsterdamseweg 64, 6712 GK Ede
tel.: 0318 - 615597

2e secretaris: Dhr. M. Post
Edelmanlaan 8, 3903 XP Veenendaal
tel.: 0318 - 511355

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
tel.: 0348 - 551496

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
tel.: 0318 - 516930

Lid: Ds. E. de Mots
Hongaarseplein 14, 3252 AR Goedereede
tel.: 0187 - 493935

Lid: Ds. J.H. Lammers (Themadagen)
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
tel.: 0180 - 424636

Lid: Ds. A.D. Goijert (Redactie-adres)
Dorpsstraat 17, 3751 EM Bunschoten
tel.: 033 - 2982760

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
e-mail: info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)

Mutaties:
Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

Adres administratie:
Hervormd Bondsbureau,
Beatrixstraat 20a, 3862 DB Nijkerk
tel.: 033 - 2456699 fax: 033 - 2463322
e-mail: bondsbureau@filternet.nl
Bankrekeningnr. 3778.71559 t.n.v.
Ned. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Inzenden kopij mei/juni-nummer

De kopij voor het mei/juni-nummer moet vóór
21 april bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

Woorden van Calvijn

Johannes 20 : 16

Maria! Dat Christus Maria een korte tijd heeft laten dwalen, was nuttig voor ons tot zekerheid van het geloof; maar nu brengt Hij haar met een enkel woordje van haar dwaling terug. Hij had reeds eerder tot haar gesproken, maar het was voor haar als het woord van een onbekende. Nu echter treedt Hij weer op als de Meester en noemt Zijn discipelen bij hun naam, gelijk wij in hoofdstuk 10 gezien hebben, dat de goede herder de schapen van zijn kudde allen bij name tot zich roept. Die stem van de herder dan dringt door tot Maria's ziel, opent haar ogen, wekt al haar zinnen op, zó dat zij zich terstond aan Christus overgeeft. Zodoende hebben wij in Maria ook het beeld van onze roeping. Want dat is alleen het komen tot de ware kennis van Christus, nl. als Hij ons eerst kent, vervolgens ons vriendelijk tot Zich nodigt, niet slechts met die stem, die ook klinkt in de oren van allen zonder onderscheid, maar wanneer Hij in 't bijzonder de schapen roept, die Hem door de Vader gegeven zijn. Daarom zegt Paulus (Gal. 4 : 9): „Nadat gij God kent, ja door Hem gekend zijt”. Voorts blijkt de krachtige werking van Zijn woord hieruit, dat Maria terstond aan Christus de verschuldigde eer bewijst. Want de naam *Rabboni* is niet slechts een eretitel, maar sluit ook de belijdenis van gehoorzaamheid in. Maria getuigt dus, dat zij een discipelin van Christus is, en zich aan Hem als haar Meester verbindt. Dit is die wonderbare en verborgen bekering van het menselijk hart, wanneer God het door Zijn Geest verlicht, en hoe verduisterd ja blind het ook was, het op eenmaal ziende maakt. Bovendien moet het voorbeeld van Maria ons tot een aansporing zijn, opdat alleen die Christus tot Zich nodigt, wederkerig zonder dralen Hem antwoord geven.

Inhoud

blz.

Woorden van Calvijn	2
Meditatie	3
Bijbelstudie O.T.	4
Bijbelstudie N.T.	6
Van de voorzitter	9
In the picture	10
Bijbellezen met je kind	11
Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld (2)	13
Organisatienieuws	15
Boekbesprekingen	15
Overlijdensbericht	16

Mijn Pasen

"... en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij...",

Galaten 2:20m

Toen Christus aan het kruis op Golgotha stierf, stierven daar ook al de Zijnen, ook Paulus. Christus vertegenwoordigde hen. Hij nam hun plaats in. Christus stierf daar als een door de wet gevloekte. En Hij deed dat in mijn plaats! In het geloof zie je dat. Christus nam mij en mijn zonde mee. De dood in. En toen Christus stierf, was ik ook gestorven. Door de wet, aan de wet.

Wat is het gevolg hiervan? Ik leef, roept Paulus uit. Gekruisigd met Christus, en toch leven. Op een nieuwe manier. Op een geestelijke manier. Ik ben namelijk ook met Christus opgestaan. Tot een nieuw leven. En dan: Doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij. Dat is mijn Pasen. Ja, Christus, de Opgestane Christus, bepaalt nu mijn leven. En ook dat is realiteit door het geloof.

Het christenleven heeft (om zo te zeggen) twee kanten. Aan de ene kant mag je bepaalde dingen niet meer, en je wilt ze ook niet meer. Je bent er dood voor. Maar daar komen positieve dingen voor in de plaats. En je ziet ze dan ook als positief. Je leeft ervoor. Wat een lust was wordt een last, en wat een last was wordt een lust.

"Christus leeft in mij..." Paulus is nu zo van Christus afhankelijk en met Hem verbonden, dat hij over Christus als het Subjekt van zijn leven spreekt. Hij heeft zich helemaal aan Christus onderworpen. Zijn leven is Christus geworden. Het gaat niet om een vermenging of een mystieke grenserving, maar het gaat om de geloofsrelatie met Christus. Onze tekst wijst ook op die band van het geloof.

Christus heeft het voor het zeggen gekregen in het leven van Paulus. Ja, zoals het leven van mensen gestempeld kan worden door verdriet, door je werk, door vakantie enz., zo wordt het leven van Paulus en al de oprechte

christenen gestempeld door Christus. Kunnen de mensen het aan ons zien en horen?

Laat ik een paar dingen noemen van dat nieuwe leven met Christus.

Ten eerste wordt dat leven gestempeld door het geloof in Christus. Dat noemt Paulus nog maar weer eens uitdrukkelijk in de tekst. Wat hij nu in het vlees leeft (hij bedoelt: als mens; nu hij nog op aarde is met zijn lichaam) dat leef ik door het geloof van de Zoon van God. Hier staat trouwens ook weer dat woordje "van", net als in vers 16: het geloof "van" Jezus, van de Zoon van God. Dat wil zeggen: Het geloof, dat Hij geeft; dat van Hem komt. Het nieuwe leven is dus een leven, waarin je telkens en telkens weer van Christus afhankelijk bent. Hij is de Wijnstok. En als een rank moet je steeds weer de levenssappen uit Hem trekken. Door het geloof.

Ten tweede gaat het er bij dit nieuwe leven ook om, hoe het er in de praktijk uit ziet. Als Christus in u leeft, dan verlangt u naar heiligheid. Dan verlangt u er naar om werkelijk zo te leven als God bedoelt. Heilig, dat is helemaal toegewijd aan de Heere.

Het is helaas niet zo, dat we dan niet meer kunnen zondigen. Ik schrijf: Helaas. We kunnen het wel terdege. En wat een strijd brengt dat met zich mee. Als het goed is! En een telkens ook weer schuld belijden. Zoals we dat ook van vele gelovigen in de Bijbel kunnen lezen.

Maar ook is waar: We willen niet meer zondigen. De hele teneur van ons leven is veranderd. Vernieuwd. Omdat we zelf anders zijn geworden. Een nieuw hart hebben gekregen. Een vlezen hart. Het is Pasen geworden.

*Er moet veel strijd gestreden zijn,
en veel gebed gebeden zijn,
dan zal het eenmaal vrede zijn.*

DS. A. GOEDVREE

Hooglied 7 : 1–13

Als we het zevende hoofdstuk van het Hooglied lezen, komen we in de meest intieme omgang van Bruidgom en bruid. We hebben hen in hoofdstuk één tot en met vier horen zingen, van liefde en verlangen. Maar, toen is het door de diepte gegaan. De bruid raakte haar Bruidgom door eigen schuld kwijt. Maar, in een weg van zoeken, verlangen en blijven zingen van Zijn schoonheid, heeft ze Hem mogen terugvinden. In hoofdstuk zeven bezingen ze elkaar, dicht bij elkaar. Het is het minnelied van Christus en Zijn Kerk. Ongestoord.

Intiemer dan ooit klinken de woorden van liefde en verlangen naar de volle gemeenschap op de komende Bruiloftsdag. Er wordt een 'voorschot' genomen daarop, door op het innigst te zingen van liefde en schoonheid. Het is in dit hoofdstuk alles een beeld van Christus en Zijn Bruidskerk, die in de binnenkamer van geloof en gebed elkaar liefhebben en naar elkaar verlangen – tot het alles vervuld zal worden op de grote dag van de Koninklijke Bruiloft. We horen de Bruidgom als eerste zingen – warmer dan ooit. Dan zingt de bruid verder. Laat het ons gebed zijn om deze intimiteiten als geheiligde lessen te ontvangen!

Vers 1 – 9

De Bruidgom heeft in het voorgaande geen afscheid van zijn (toch wel moeilijke) bruid genomen. Integendeel, nu ze weer terug is in Zijn armen en aan Zijn hart, mag ze horen hoe mooi Hij haar vindt. Het gaat eerst over haar gangen, en de draaiende bewegingen van haar heupen. Enige zwoelheid is hierin op te merken, die nochtans heilig is. We denken aan het volgende: Christus heeft Zijn Bruidskerk lief, in de gang die ze maakt door de wereldgeschiedenis, naar Zijn toekomst

toe. Hij kijkt naar die weg, met een diep verlangen om bij haar te zijn. Vaak zien wij het kerkelijke leven anders, als stilstand, achteruitgang en soms afstotelijk. Christus' hart springt echter op van haar bekoorlijkheid.

De Bruidgom zingt vervolgens over de navel van de bruid, waarmee beduidt wordt: de verbondenheid aan het voorgeslacht, en de eerste voedingsband van het leven. Het is als een beker, waarin vreugdewijn gevonden wordt. De Kerk moet van zichzelf belijden dat ze afstamt van een gevallen Adam. Maar Christus voedt haar met de vreugdewijn van Zijn Evangeliewoord en de Geest der liefde, zodat ze van een nieuwe 'kom-af' wordt: het is als een nieuwe geboorte.

De buik van de bruid is als een hoop tarwe, met leliën rondom. Het was waarschijnlijk een gebruik om geogoste tarwe op te hopen en rondom te versieren met leliën – teken van zuiverheid voor de toekomst. De buik zag men figuurlijk als centrum van al de gevoelens van een mens. Zo ziet Christus de gevoelens van Zijn Bruidskerk als een oogst die het waard is om te versieren, met het oog op de toekomst. Geogoste gevoelens omringd met zuiverheid. Het is vaak in het gevoelsleven van Gods kinderen nog zo anders.

Opnieuw spreekt de Bruidgom over haar borsten, hier teken van voeding die zij kan geven aan nieuwe generaties. Ze zijn voor Hem aantrekkelijk als vertederende reënwelpen. Christus weet dat Zijn Kerk ook weer komende generaties kan voeden. Een opmerkelijke lofzang, in tijden dat wij vaak vermoeden dat een komend geslacht door de Kerk niet kan worden aangesproken. Hier zien we een liefdevolle correctie op dat beeld.

Zo horen we de taal van de liefde bij de Bruidgom. Helaas ontbreekt de ruimte om alles uitvoerig te beschrijven. We trekken enkele korte, maar belangrijke lijnen. De hals

Damascus

als een elpenbenen toren ziet op een pilaar in een verdedigingsbolwerk. De hals van de bruid is het geloof (waar alles om 'draait'), waardoor de aanvallen van de satan worden weerstaan. De ogen van de bruid – waar het gaat over de toekomst-visie van de Kerk, wat haar voor ogen staat – zijn als mooie, strakke vijvers in een park. De neus van de geliefde verwijst naar het onderscheidingsvermogen: de gelovigen krijgen een 'fijne neus' voor wat echt en onecht is. Zo kijkt ze uit over vijandig gebied (Damascus), om te weten wat tot zaligheid dient, en wat niet. Het hoofd verwijst naar de gedachten en het verstand, wat omringd is van een purperen haarband. Zo mag het verstand en het inzicht van de Kerk koninklijk en waardig zijn. Nee, voor het menselijk oog is het zo anders in het leven van de gelovige, van de Kerk als geheel. Maar, de liefde van Christus gaat hoger en dieper. Geloven we dat...?

Het is alles zo schoon dat de Koning (Salomo Zelf) erin 'verstrikt raakt'. Daarom roept Hij het uit: 'Hoe schoon zijt gij, en hoe lieflijk zijt gij, o liefde, in wellusten!' De Bruidegom heeft de bruid lief, maar het beweegt Hem ook, naar lichaam en ziel. De liefdesband tussen broer en zus kan sterk zijn, maar de 'wellust' ontbreekt. Waar man en vrouw elkaar liefhebben, en daarbij ook de bekoorlijkheid komt, is er een onweerstaanbare drang om tot de gemeenschap te komen. Christus heeft Zijn Bruidskerk lief met liefde en met 'wellusten'. Hij spoedt naar Zijn toekomst toe, om voor eeuwig in de meeste intieme band te verkeren met Zijn Bruidskerk. Dat werkt in Hem een 'onweerstaanbare drang' naar die grote dag.

In vers 7 en 8 gaat het over de 'lengte' of de 'gestalte' van de bruid. Ze is een rijzige vrouw, die een vruchtbare uitstraling heeft. Hij spreekt van aangename geur (appelen) en smaak (wijn), tekenen van getuigenis en vreugde. Zo ziet Christus Zijn Bruidskerk. Wat een wonder! Dat is ze in Zijn ogen, en dat kan ze alleen zijn door Zijn volbrachte werk. Het geloof leert zo met Christus te zien. En hoe meer wij deze dingen ons eigen mogen maken, hoe meer hoop er is voor de Kerk van Jezus Christus – ook in onze tijd.

Vers 10 – 13

Dan spreekt de bruid. Zij spreekt over haar bewustwording van Zijn liefde, en haar verlangen om samen te zijn. Na al Zijn woorden spreekt ze van een zekere wetenschap van Zijn liefde voor haar. Wat is de Bruidskerk gelukkig, als ze dat mag uitspreken: 'Ik ben mijns Liefsten, en Zijn genegenheden is tot mij'. Duur gekocht met bloed, verbonden met banden van eeuwige liefde. Dat te weten is het hoogste in het geloof: het zijn de momenten, maar wel de mooiste ogenblikken in de omgang met Christus.

Dan is het alsof de bruid de Bruidegom bij de hand neemt, en Hem meeneemt naar een paradijselijke omgeving, waar in de beschrijving daarvan de nadruk ligt op de vruchtbaarheid van een nieuwe oogst. Het wijst op de voortgang van het leven van heel de scheping, in de toekomst van Gods Koninkrijk in Jezus Christus. Na Zijn wederkomst zal heel de aarde zijn als een paradijs in volle bloei. Daar zal ze haar 'uitnemende liefde geven'. De Bruidskerk zal Christus ten volle liefheb-

ben, daar waar de eeuwige voortgang van het leven (op de nieuwe aarde) zal groeien. Daar zal de Bruidskerk haar Bruidegom beminnen in een volmaakt toegewijd leven, in alle verbondenheid aan Hem. Dan ziet de bruid het huis waar ze met haar Bruidegom zal wonen. Het zal een leven zijn waarin de 'dûdaim', of de 'liefdesappels', de reuk van liefde zullen verspreiden. De deuren van het huis zullen 'edele vruchten' dragen, de opbrengsten van het gezamenlijke leven van de bruid en Bruidegom. 'Oude en nieuwe', staat er. Dat geeft veel stof tot nadenken. De nieuwe opbrengst van het huwelijk tussen bruid en Bruidegom is het eeuwige leven, in liefde, zaligheid, verbondenheid en toewijding. Maar, blijkbaar gaan de 'oude' vruchten ook mee van het

leven in deze bedeling. Het leven van Gods Kerk – hier en nu – kent blijkbaar ook haar vruchten. En zij mogen ook blijven.

En dan uiteindelijk blijkt het oogmerk van de bruid: 'o Mijn Liefste, die heb ik voor U weggelegd'. Het is alles gericht op Hem, bestemd voor Hem. De bruid, al is ze zwart, al is ze vaak dwaas, al is ze nog zo verlegen – hier mag ze eindigen in haar diepste bedoeling: te leven voor Hem, vruchtbaar te zijn voor Hem.

De vraag vanuit het spreken van de bruid is: herkennen we dit? Is er verlangen naar een leven met en voor Hem, in Zijn toekomst – op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde? En is de diepste bedoeling van ons leven Christus?

Gespreksvragen:

1. Wat is het heerlijk als we na tijden van geestelijke verlating, weer in de nabijheid van Christus mogen zijn. Vaak is het dan teerder in het geloof en het gebed. Kunt u daarvan ervaringen delen?
2. Wat zien wij van de aantrekkelijke gang van Christus' Bruidskerk op de aarde? Hoe kunnen we dat leren om het geestelijk te zien?
3. De Bruidskerk is gevoed met vreugde wijn, ook zal zij nieuwe generaties voeden met haar borsten. Wat betekent dat – overgezet naar onze moeilijke kerkelijke situatie – voor ons kerkelijk besef?
4. Bespreek met elkaar de 'oude en nieuwe vruchten'.
5. Christus in alles bedoelen. Wat is dat, en waaruit blijkt dat?

Bijbelstudie N.T.

Liever schade lijden!

1 Corinthe 6 : 12–7 : 7

Ds. W. WESTLAND

Hoofdstuk 6 spreekt over de praktijk van het christen-leven: de heiliging. Paulus heeft gewaarschuwd tegen verschillende zonden. Hij heeft ook gewezen op het wonder van Gods genade: door het bloed van Christus gereinigd, en door de Heilige Geest vernieuwd. En zo mogen de gelovigen in Corinthe leven in de vrijheid van Gods kinderen. Met het oog daarop, komt Paulus nu tot verrassende uitspraken.

Mag alles? (vers 12–14)

Alle dingen zijn mij geoorloofd, zo zegt Paulus in vers 12. Betekent dat nu, dat een christen vrij is om te doen en te laten wat hij wil? De Kanttekening van de Staten-Vertaling merkt hier op: als het gaat om middelmatige dingen, die in Gods Woord niet verboden zijn. Paulus geeft zelf ook direct een grens

aan: alle dingen zijn niet „oorbaar“. Het Griekse woord kun je ook vertalen als nuttig, heilzaam. Als we b.v. met bepaalde dingen ergernis verwekken in de gemeente, kun je zoiets beter niet doen. In vers 12 valt de herhaling op. Paulus wil niet, dat de christenen in Corinthe een wettisch leven zullen leiden. Ze mogen staan in de vrijheid van Christus. (zie Galaten 5 : 1) Maar dan ook werkelijk vrij zijn. Je niet laten beheersen door bepaalde dingen. Om maar enkele voorbeelden te noemen voor onze tijd: sportbeoefening, musiceren, gebruik van alcohol, internet. Laat het niet een macht worden, die jou gaat beheersen. Paulus noemt in vers 13 een discutabel punt in die dagen: de spijswetten van de Joden, en het eten van vlees, dat aan de heidense afgoden was geofferd. Daarin laat de apostel hen vrij. Want God geeft ons voedsel om ons lichaam te onderhouden, maar dat betreft ons tijdelijk bestaan. In het Koninkrijk van God zal het niet meer gaan over eten en drinken. Maar dat betekent niet, dat je nu maar alles met je lichaam kunt doen. Paulus waarschuwt tegen hoererij. Want wij krijgen ons lichaam om de Heere te dienen. De Heere zorgt voor ons lichaam, en wij mogen met ons lichaam God verheerlijken. En dan wijst de apostel naar de Heere Jezus. Hij is in ons lichamelijk bestaan afgedaald. Hij is gestorven en begraven. Maar Hij is ook opgewekt. En daarom is er hoop voor ons lichaam (zie 1 Corinthe 15 : 23).

Tempel van de Heilige Geest! (vers 15–20)

Twee voorbeelden geeft Paulus, wanneer hij hier waarschuwt tegen hoererij. Die waarschuwing was nodig. Want men nam het in Corinthe niet zo nauw met de zonde van de hoererij. Nu wijst Paulus erop, dat je met je lichaam maar niet kunt doen, wat je wilt. Sexualiteit is geen consumptie-artikel.

Eerst wijst hij erop, dat we door het geloof deel hebben aan het Lichaam van Christus. Door de band van de Geest zijn we aan Hem verbonden (vs. 17). Maar wat gebeurt er bij de zonde van de hoererij: je zoekt eenheid met die ander. En je verbreekt op die manier de band met Christus. Het is goed, om dat echt op ons in te laten werken. Velen zien sexualiteit als een prettige consumptie. Maar de sexuele omgang, de eenwording tussen twee

personen, grijpt veel dieper. Hoererij geeft innerlijke beschadiging. Daarom in vers 18 een duidelijke oproep: Ga voor hoererij op de vlucht. Houd je er ver vandaan. Deze vlucht is niet laf, maar juist een teken van innerlijke kracht. Wij leven in een maatschappij, waar de sexualiteit zich op allerlei manieren aan je opdringt. Maar je kunt het ook opzoeken. Niet alleen in Amsterdam op de wallen, maar ook thuis op internet, of op je werk, als je te intiem wordt met een collega. Je zondigt daarmee tegen je eigen lichaam. Paulus zegt, dat alle andere zonden buiten het lichaam zijn. Dat roept een vraag op; denk aan overmatig alcohol-gebruik. Dat is ook zonde tegen je eigen lichaam. Ik denk, dat Paulus het zo bedoelt: Sexuele zonden grijpen het diepste in, in heel je bestaan. En dan gebruikt Paulus nog een voorbeeld: Hij noemt ons lichaam een tempel van de Heilige Geest. In het Oude Testament woonde God in de stenen tempel in Jeruzalem. Daarom moest die tempel heilig en zuiver gehouden worden. Verontreiniging van de tempel werd streng gestraft (zie 2 Kronieken 26 : 18 en 19). Na Pinksteren woont de Heilige Geest in de gemeente, maar ook in ieder gelovige persoonlijk. Daarom is ons lichaam een tempel van de Heilige Geest. Zo ben je het eigendom van Christus geworden. De Heere legt beslag op ons leven, ook op ons lichaam: vers 20: gij zijt duur gekocht. Vroeger werd er voor slaven een bepaalde prijs betaald. Christus heeft ons gekocht met de hoge prijs van Zijn bloed. Dat is het wonder van Zijn genade en liefde. Wat heeft Hij er veel voor over gehad om ons te redden met lichaam en ziel. Daarom ligt er voor ons de opdracht van een dankbaar leven. Verheerlijk God in uw lichaam en in uw geest. Hier worden geest en lichaam in één adem genoemd. We mogen die beiden niet van elkaar losmaken. Laat heel uw leven zijn tot eer van God. Hij is dat immers zo waard!

Een schriftelijke vraag (vers 1 en 2)

In hoofdstuk 7 gaat Paulus spreken over het huwelijk. Kennelijk heeft hij uit de gemeente schriftelijke vragen gehad over het huwelijk, en wat daarmee samenhangt. Hij doet dan in vers 1 een opvallende uitspraak, die we niet verkeerd moeten begrijpen: het is een mens

goed, geen vrouw aan te raken. Dit lijkt in tegenstelling met het woord uit Genesis 2 : 18 „het is niet goed, dat de mens alleen zij”. Genesis 2 spreekt vanuit het begin. In de Corinthe-brief spreekt Paulus vanuit het einde. Evenals de andere christenen in die tijd, verwacht Paulus dat de Wederkomst van Christus spoedig zal plaatsvinden. En vóór de Wederkomst zal er nog een moeilijke tijd voor de kerk van Christus aanbreken: verdrukking en vervolging. En met het oog daarop zegt Paulus: het is goed om niet getrouwd te zijn. Dan kun je je helemaal wijden aan de dienst van God, en heb je in moeilijke tijden geen zorg over je gezin.

Toch stelt Paulus dit niet als een absoluut bevel. Hij kent de zwakheid van velen op dit punt. Als je de gave van onthouding niet hebt, en geneigd bent tot hoererij, dan kun je beter trouwen. Hierbij keert hij zich tegen een vrije opvatting van het huwelijk: iedere man zijn eigen vrouw, en iedere vrouw haar eigen man. Zo heeft God het bedoeld bij de schepping. Laat dit woord maar goed op je inwerken. Juist nu vandaag het christelijk huwelijk aan alle kanten op de tocht staat. We vinden hier ook geen pleidooi voor het verplicht celibaat, zoals de Rooms-Katholieke Kerk dit vraagt van haar ambtsdragers. Gezien de excessen, waardoor de Rooms-Katholieke Kerk zo in opspraak gekomen is, zou het goed zijn, als ze opnieuw zouden luisteren naar deze woorden van Paulus.

Vasten en Bidden (vers 3–7)

In deze verzen wijst Paulus erop, dat er ook binnen het huwelijk een zuivere verhouding dient te zijn: elkaar lief hebben, liefde geven, en zelfverloochening. Met de schuldige goedwilligheid wordt bedoeld de onderlinge bereidheid tot de sexuele gemeenschap. In het huwelijk kun je niet zelf bepalen, hoe je leeft. Door het ja-woord op de huwelijksdag heb je je aan elkaar gegeven. Je bent niet meer eigen baas over je lichaam. Je behoort rekening te houden met elkaar. Naar twee kanten: als het gaat om het verlangen naar elkaar, maar ook als het gaat om de zelfbeheersing. Het kan in een huwelijk voorkomen, dat er momenten, of zelfs perioden zijn, waarin je moet afzien van sexuele gemeenschap. Maar dan moet je daar wel samen over praten en het er samen

mee eens zijn. Te denken valt aan ziekte, overspannenheid, of voor en na een bevalling. Paulus noemt in vers 5 nog iets anders: een tijd van vasten en bidden. Dat kan duiden op een tijd van bepaalde geestelijke nood in eigen leven, of als er nood is in het gezin, in de gemeente, of in ons land. Een tijd, waarin men zich wil concentreren op de verborgen omgang met de Heere. Een tijd, waarin men afziet van uitgebreide maaltijden, of zoals het hier staat: vasten.

De gewoonte om te vasten vind je in de Bijbel (zie b.v. Mattheüs 17 : 21, Lucas 5 : 33 en Handelingen 13 : 2). Later bij de Rooms-Katholieke Kerk, maar ook in de Reformatie en de Nadere Reformatie kom je dat tegen. En in onze tijd met name in Evangelische kringen. Wanneer het maar niet een verdienstelijk werk wordt, kan een periode van afzien een zekere geestelijke waarde hebben: meer gericht zijn op de Heere. In dit kader kan men ook afzien van de sexuele gemeenschap in het huwelijk (zie Exodus 19 : 15 en Joël 2 : 16). Toch blijft Paulus nuchter. Vraag niet teveel van je zelf en van de ander. Overschat je zelf niet. Daarom, kom op tijd weer bij elkaar, opdat de satan u niet verzoeke. De satan kent altijd onze zwakke kanten en zwakke momenten. Wees daarop bedacht, ook in je huwelijksleven, en ga de weg, die God ons wijst.

In vers 6 merken we, dat Paulus toch weer voorzichtig is. Hij zegt deze dingen niet als een bevel, maar als een goede raad. De Herziene Statenvertaling gebruikt het woord: tegemoetkoming. En dan kijkt hij in vers 7 weer naar zich zelf. Hij is geen zielige vrijgezel. Ik wilde wel, dat alle mensen waren zoals ik: geen behoefte om te trouwen. Dat kan hij alleen zeggen, omdat hij de Wederkomst spoedig verwacht. Want anderzijds ligt er ook de scheppings-opdracht van Genesis 1: weest vruchtbaar en vermenigvuldigt u. Paulus brengt dan ook een nuance aan: een ieder heeft zijn eigen gaven. De één om als ongehuwde veel tijd te kunnen geven aan de arbeid in gemeente en kerk. De ander krijgt de gaven om in een christelijk gezin de kinderen groot te brengen voor de dienst van God. Dan mag bij ons de vraag zijn: welke gaven heeft God aan mij geschonken. Niet wat ik wil, maar hoe kan ik in mijn leven het beste de Heere dienen en eren?

Gespreksvragen:

- 1) Een christen hoeft niet wettisch te leven, want hij is vrij gemaakt door Christus (Galaten 5 : 1). Mag je dan alles maar doen? Waar ligt de grens? (zie vers 12)
- 2) Wat betekent vers 14 voor ons lichamelijk bestaan?
- 3) Hoe komt het, dat sexualiteit zo'n sterke macht in ons leven kan zijn? Hoe kan dat anders worden?
- 4) Waarom noemt Paulus ons lichaam een tempel van de Heilige Geest? Wat heeft ons dat te zeggen?
- 5) Geldt vers 1 ook voor onze tijd? Waarom wel, of waarom niet?
- 6) Kent u ook tijden van vasten en bidden (vers 5). Wat is het gevaar, en wat kan de zegen zijn van zo'n tijd?

Van de voorzitter...

Ds. W. WESTLAND

Uit de bestuursvergadering

In dit nummer kunnen we nog geen verslag doen van de Huishoudelijke Vergadering. Daarom nu wat indrukken van een bestuursvergadering, zodat u weet, wat ons als bestuur bezig houdt.

Meestal vergaderen we op vrijdagmorgen, in de bestuurskamer van ons Bondsbureau in Nijkerk. We beginnen om kwart voor tien. Na de notulen en de reeks ingekomen stukken, dachten we na over het onderwerp voor de komende Bondsdag. Enkele goede suggesties zullen nader worden uitgewerkt door 2 bestuursleden. De voorbereiding voor de Huishoudelijke Vergadering vroeg de nodige aandacht. De commissie Themadagen deed verslag van haar werkzaamheden. Fijn, dat er in verschillende regio's nu zulke Themadagen gehouden worden. De datum voor de Streek-Vergaderingen in het nieuwe seizoen werden vastgesteld, en ook werd er gesproken over de Bijbelstudies in de komende nummers van de Hervormde Vaan. We hebben ook gesproken over het gebruik van de Herziene Statenvertaling. Uiteindelijk kunnen onze verenigingen daar zelf over beslissen. Tenslotte kwam de Website ter sprake. Er wordt naar gestreefd, om die zo actueel mogelijk te houden.

De vergadering werd om kwart over twaalf

gesloten, waarna we samen de lunch gebruikten: dat is een ontspannen moment na een intensieve vergadering.

Meeleven

We leven mee met de familie Doornekamp in Hoevelaken. Na een ernstige ziekte nam de Heere hun man en vader weg uit dit leven. Dhr. W. Doornekamp was lange tijd lid van onze Regelingscommissie. We denken met dankbaarheid terug aan zijn activiteiten voor onze Mannenbond. Dhr. G. Dijkgraaf heeft als voorzitter van de Regelingscommissie ons vertegenwoordigd, maar ook via de Hervormde Vaan willen we ons medeleven betuigen. De Heere trooste en sterkte mevr. Doornekamp en haar familie. We denken daarbij aan het woord uit Psalm 90 : 1 HEERE, Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht!

Tenslotte

Een hartelijke groet aan u en jou, mede namens de andere bestuursleden.

In the picture

Ds. P.J. TEEUW

Veel geleerd, maar wijs?

Soms kan je door een artikel getroffen worden. Dat kan positief zijn, je leert ervan. Het kan ook negatief zijn, je ontdekt hoe-
ver God en Zijn gebod uit het blikveld van mensen geraakt is. Zo overkwam mij dat toen ik in Elsevier een artikel las over 'De terugkeer van de jonge moeder'. Heeft dat mannen ook iets te zeggen? Het bepaalde mij in ieder geval weer even bij het totaal geseculariseerde denken bij jonge studerende vrouwen (en mannen). Bij de titel kan je eerste gedachte zijn: mooi, dat men weer jong moeder wil worden en tegen de trend in wil gaan om het moederschap maar zo lang mogelijk uit te stellen. Veel hoog opgeleide vrouwen 'namen' een kind boven hun vijf en dertigste. Hierin schijnt nu dus een kentering te komen. Mooi?

In het artikel komen enkele vrouwelijke studenten aan het woord, die dus tijdens hun studie kinderen hebben gekregen. Het viel me op, dat van de vrouwelijke studenten, die aan het woord komen er niet één gewoon getrouwd is. Ze wonen samen of ze staan alleen. P.B. (28), was bezig met haar bachelor culturele wetenschappen toen ze in verwachting was van haar zoon, die nu vier is. Ze werkte aan haar master toen haar dochter, nu twee, zich aankondigde. P. zegt, dat haar eerste zwangerschap niet geheel was gepland. 'Maar het was ook niet zo dat ik het niet wilde. Het leek een verrijking om kinderen te hebben. En ook wel spannend'. Hoe is het met de vader van het kind? Daar heeft ze een 'knipperlichtrelatie' mee. 'We doen het samen, maar het is wel mijn project'. Ja, zo wordt er over de kinderzegen gesproken.

Prof. Jan Latten, bijzonder hoogleraar demografie aan de Universiteit van Amsterdam en CBS-demograaf, verbaast deze ontwikkeling niet. Hij merkt op: 'Als je naar de cijfers kijkt

over relaties en kinderen, dan zie je iets opvallends. Vroeger was kinderen krijgen, een gezin hebben, een partner hebben, één onontwarbare knoop. Nu lijken het aparte projecten die los te koppelen zijn'. Alles is mogelijk. Latten zegt verder: 'Wel of geen kinderen krijgen is een keuze geworden. Net als het moment waarop je die kinderen wilt'. Nu, dat wisten we wel. Maar vervolgt hij: 'Relaties zijn los komen te staan van het krijgen van kinderen. Kinderen kun je in je eentje nemen. En twee vrouwen kunnen het doen, of twee mannen'. Bovendien zie je dat je vader kunt zijn of moeder, zonder dat je samenwoont of een relatie hebt met de andere ouder van het kind. Dat zie je ook aan de vele geslaagde voorbeelden van co-ouderschap'.

Alles moet mogelijk zijn. De mens op de troon. Wat hij wil, wat hem of haar past, dat moet gedaan worden. A. H. (37), heeft twee kinderen, van dertien en elf. Ze was 24 en klaar met haar studie psychologie toe ze in verwachting raakte. Geheel volgens plan. 'Ik woonde al een paar jaar samen en we wilden graag kinderen. Ik was de eerste in mijn vriendenkring, ik week van het pad af'.

Je weet hoe geseculariseerd het denken is van veel hoog opgeleide mensen. Maar als je zo'n artikel leest over een van de meest heerlijke en verantwoordelijke opdrachten van onze Schepper, dan lopen de rillingen weer over je lijf. Hoe ver zijn velen verwijderd van het bijbelse denken over het huwelijk en het krijgen van kinderen. Als je hier tegenover bijvoorbeeld Psalm 127 en Psalm 128 zet of ons vertrouwde huwelijksformulier, dan is dat voor veel mensen inderdaad taal uit een andere wereld.

In de politiek is men druk in de weer over de jeugdproblematiek en de uit de hand gelopen

kosten in de jeugdzorg enz. Zou het bovenstaande hier niet mee te maken kunnen hebben?

Zegt de Bijbel niet, dat wie God verlaat smart

op smart te vrezen heeft? Maar laten we de hand ook in eigen boezem steken. Wordt ons huwelijksleven en het krijgen van kinderen gestempeld door de vreze des Heeren?

Bijbel lezen met je kind

Ds. J.P. NAP

Het Bijbel lezen met je kind is belangrijk voor vaders van kinderen; voor grootvaders van kleinkinderen, maar ook voor mannen zonder kinderen bij wie toch af en toe kinderen over de vloer komen; meeten misschien. In diepe afhankelijkheid van de Heilige Geest.

Een herinnering

Hoe is aan onszelf als kind uit de Bijbel voorgelezen? In gesprek daarover weten velen zich te herinneren, dat zij vroeger het laatste woordje moesten zeggen. Bij anderen was het de laatste regel. Mijn indruk is, dat deze "methode" vaak niet erg serieus genomen wordt. Wie erover vertelt doet vaak wat lacherig en soms zelfs ronduit negatief. Menigeen zal ook het liedje wel eens hebben horen zingen:

*Lees je Bijbel,
bid elke dag,
dat je groeien mag.*

Misschien hebt u het zelf vroeger wel geleerd. Mogelijk zelfs ook in het Frans of Engels. Dit eenvoudige liedje wijst op het grote belang van het Bijbel lezen. Elke dag!

Hier wordt nog niet ingevuld of het over het persoonlijk lezen gaat (al wijzen de woorden "je Bijbel" wel in die richting) of over het lezen samen met anderen. Vooral in het gezin. In de opvoeding. In dit artikel gaat het over het lezen met uw kinderen in het gezin.

Daarnaast is er ook het persoonlijk Bijbel lezen. De stille tijd. Het stil zijn voor God: Wat heeft de Heere mij te zeggen?

* Vraag: Hoe ging bij u vroeger het Bijbel lezen (aan tafel)? Welke positieve/negatieve herinneringen bewaart u er aan?

Waarom bijbel lezen?

Het kan soms zo vanzelfsprekend zijn: "Laten we nog (even!) lezen". Daarom is het goed zich er van bewust te zijn, waarom je het doet. Het is belangrijk om er zelf van overtuigd te zijn.

Wat zegt de Bijbel zelf erover?

Op verschillende plaatsen worden de ouders geroepen om hun kinderen in de opvoeding Gods woorden bekend te maken. En bij de Heilige Doop is dit ook beloofd!

Onze eerste opdracht in de opvoeding is onze kinderen van God te vertellen. Wie Hij is. Wat Hij gedaan heeft en doet: schepping, onderhouding, het werk van Christus, geloof, bekering, levensvernieuwing door de Heilige Geest.

In Deut. 6:7 wordt de opvoedingstaak 'inscherpen' van de woorden van God genoemd. Als je op de weg gaat, als je nederligt enz. Heel het dagelijks leven moet er van doortrokken zijn.

Voor kinderen is het belangrijk, dat zij merken, dat je als vader niet zonder God kunt. Niet zonder Zijn Woord. Dat de wil van God beslissend is voor wat je doet en laat.

Het gaat dus niet alleen om doorgeven, maar ook om voorleven.

Deut. 6 begint dan ook in vs. 1 met de ouders erop te wijzen zelf Gods geboden en inzettingen te doen, als ze gekomen zijn in het beloofde land. Het gaat niet om een leven

van 'regel op regel' (wettisch), maar wel naar Gods wet en dan in liefde. Zie vs 5: de HEERE uw God liefhebben. Ook het geloof kan hier genoemd worden. Want in vs 4 wordt geloofsbelijdenis gedaan. Het is de bekende Israëlitische belijdenis: Hoor, Israël, de HEERE, onze God, is een enig HEERE.

Dus, waarom Bijbel lezen? De Heere Zelf draagt het ons op.

* Stelling: Bijbel lezen met je kind is elke dag een noodzaak.

In de praktijk

Onze dagen zitten boordevol. Ieder gezinslid heeft zijn bezigheden. Door al die drukte dreigt het Bijbel lezen er wel eens bij in te schieten. "Lees maar een kort stukje" zegt iemand, want ik moet nu weg.

Denk nog eens aan de trouwbijbel, die u in de huwelijksdienst werd gegeven. En wat er toen bij werd gezegd: Er klonk een advies om er elke dag in te lezen. Het geven van de trouwbijbel is trouwens vanouds een typisch protestants gebruik. De trouwbijbel moet u zien in het verlengde van de kanselbijbel. Als de zondagse kerkdiensten zijn afgelopen, gaat het Bijbel lezen thuis door. De kerken zijn dan gesloten. Terwijl Roomse kerken doorde-weeks open zijn. Men moet er heen kunnen, want men leest thuis geen Bijbel.

Maar, zoals genoemd, onze dagen zitten boordevol. Ieder gezinslid heeft z'n activiteiten. Er wordt ongeregeld gegeten, zeker als de kinderen ouder worden.

Zoek dan naar een moment waar wel de rust en de tijd is om allen aanwezig te zijn. Dat kan bij de één 's morgens zijn, bij de ander rondom het avondeten. Of misschien wel tussen de middag. Vroeger werd veelal 3x per dag uit de Bijbel gelezen en ieder gezinslid was er ook bij! Dat is vaak wel veranderd.

Denk hier ook aan de zondag. Laat het een gezinsdag zijn. Ook wat betreft het lezen van de Bijbel. Lees bijv. tussen de middag het bijbelgedeelte van de morgendienst nog een keer en probeer een gesprek over de preek te krijgen, als dat er nog niet is geweest.

* Hoe vult u het Bijbel lezen met uw kind praktisch in? Welke belemmeringen komt u tegen en hoe gaat u daar mee om?

De diverse leeftijden

Kinderen van 0-4 jaar begrijpen nog niet wat er gelezen wordt. Toch horen ze er helemaal bij. Ze ondergaan de sfeer van het Bijbel lezen en gaan voelen dat ze stil moeten zijn. Eerbiedig. Ook al lukt dat niet altijd. Toch doen ze vaak na wat de andere gezinsleden doen. Voor deze leeftijd zijn de eenvoudige verhalen geschikt; voorgelezen uit bijbelse platenboekjes. Noach, Jona, over de Heere Jezus. Herhaling is heel belangrijk.

Kinderen van 4-6 jaar drinken de bijbelverhalen in zoals een spons water opzuigt. Voorlezen, luisteren, ze vinden het prachtig. Na de peuter- en kleuterbijbel wordt de kinderbijbel heel belangrijk. Een kleuter kan zich nog niet lang concentreren. Een verhaal moet dan ook niet te lang zijn. Houdt de hoofdlijn in de gaten. Details komen later wel.

Van 6-12 jaar nemen ze ontzettend makkelijk kennis tot zich. Het geheugen ontwikkelt zich sterk. Hier maken we gebruik van bij het leren van psalmversjes en het onthouden van bijbelse geschiedenis. Ook wordt het voor hen duidelijker, dat er verband bestaat tussen wat je gelooft en wat je doet. Ze gaan begrijpen dat zonde en schuld de oorzaak zijn van de breuk tussen God en mens en dat het daarom nodig was dat de Heere Jezus moest lijden en sterven.

WEB

werkgroep educatief beraad

Ze kunnen op deze leeftijd ook zelf uit de Bijbel lezen. Meestal vinden ze dit leuk. Het is goed om dit te stimuleren en zo ook de leescultuur te bevorderen.

Bij tieners vanaf 12 jaar is het goed om vra-

gen te stellen na het lezen: Wil je dat eens uitleggen? Wat kun je van dit stukje leren? Zo worden meer de harten bereikt.

* Herkent u de opmerkingen bij de diverse leeftijden?

Gespreksvragen:

1. Wat vind u ervan om zelf te vertellen i.p.v. uit de kinderbijbel voor te lezen?
2. Wat zijn de voordelen van de 'echte' Bijbel boven de kinderbijbel?

Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld (2)

WIJLEN Ds. W. VROEGINDEWEIJ

En dan ons geloof. Ja, dat geloof, hier zitten we zo mee te tobben. Heb ik wel geloof? Is het wel een goed geloof? Heb ik het mijzelf niet aangepast? Zou het niet komen van mijn opvoeding? Zou ik het mij niet verbeeld hebben? Honderd gedachten komen bij ons op. De duivel is voortdurend bij ons in de voorbereiding. Hij doet het mooi en lelijk. Maar hij doet zijn best, niet om ons arm en ellendig met een hongerende en dorstende ziel aan het Avondmaal te brengen, maar om ons er af te houden. Maar lees dan ook eens, wat er verder in het Avondmaalsformulier staat.

Hoe opbeurend. Hier wordt een woord gesproken met de moeden, met de bezwaarden, met dat zuchtende volk, dat in zichzelf geen grond en geen waardigheid meer kan vinden. En het is een woord ter rechter tijd. Daar wordt het uitgesproken, lees het toch nog eens aandachtig na, dat wij niet met onszelf naar het Avondmaal komen, maar met de Heere Jezus. Dat onze verwachting alleen kan zijn van de dierbare Borg en Zaligmaker, die aan de dis des Heeren voorgesteld wordt onder de tekenen van brood en wijn. Die daar Zijn spijze doet eten, Zichzelf wegschenkt, opdat we ons geheel op Hem leren verlaten. Want dit is het heilgeheim, dat we met al onze zonde en schuld en ellende en goddeloosheid, niets zijnde in onszelf, gans onwaardig voor de Heere,

ons verliezen aan deze volkomen Middelaar, die alles volbracht heeft. Die Zijn verworven gerechtigheid als een geschenk aan zulke onwaardigen, die zichzelf veroordelen moeten, weggeeft, deze gerechtigheid hun toerekent, op hun rekening zet, zodat zij er over beschikken mogen.

Dan hebben we ons leven niet in onszelf, al zullen we de vruchten er van genieten in een godvruchtige, tere levenswandel, in de verborgen omgang met de Heere, maar het leven ligt buiten ons, in de Heere Jezus. Het is Zijn gerechtigheid en blijft Zijn gerechtigheid. Het is nooit ons offer en dat wordt het ook nimmer, het is niet onze gehoorzaamheid. Nooit kunnen we enige grond zoeken in iets van onszelf, maar alleen in de Heere Jezus en Zijn werk, Zijn beloften, die vast en zeker zijn.

Wij beginnen maar al te vaak aan de verkeerde kant. We zijn veel drukker met onze gevoelens, met onze meemakingen, met hetgeen in ons is, dan met hetgeen in de Heere Jezus is. Wij vinden het veel belangrijker, dat we eens tranen hebben kunnen schreien, dat we stil gezet zijn, dat we een bekering hebben, dan dat de Heere Jezus de weg van lijden en sterven gegaan is. En op deze weg alle gerechtigheid heeft vervuld en het eeuwige leven heeft verworven.

Is dan alles; wat wij meemaken, niets? Wie zegt dit? Er komt niemand met Christus verzoend zonder tranen over zijn zonde, zonder bekering van zijn wereldse leven, zonder gebed en verzuchtingen, zonder iets mee te maken. Maar in dit alles ligt de grond niet der vergeving. Alleen omdat de Heere Jezus voor de zonde betaald heeft, krijgen we vergeving van al onze schuld. En daarom hebben we deze Borg en Middelaar nodig. En daarom wil de Heere een schuldig en arm volk aan Zijn tafel deze Christus voor ogen stellen, Zijn rijkdom, Zijn schatten aan deze tafel uitstallen, opdat we ons geheel op Hem verlaten zullen. Daarom bidden we met de woorden van het Avondmaalsformulier: dat Gij door Uwe Heilige Geest in onze harten wilt bewerken, dat wij ons met waarachtig vertrouwen aan Uw Zoon Jezus Christus hoe langer hoe meer overgeven, opdat onze bezwaarde en verslagen harten met Christus gelaafd worden. De Heere Jezus is alles en is het alleen.

In dit verband willen we ook nog naar de grote Hervormer Calvin luisteren, die wel vaak geprezen, maar niet zo vaak gelezen wordt. En toch, hoe leerzaam zijn de geschriften van deze man, die ook altijd een woord heeft voor hen, die te tobben hebben met de zwakheid van hun geloof. Calvin is uit de Roomse kerk gekomen. Daar werd Christus niet op de voorgrond gesteld. Wat de mens moet doen, wordt in de kerk zo belangrijk geacht. Wat heeft Luther niet van alles geprobeerd om waardigheid voor God te verkrijgen, opdat hij op grond van zijn werken, van zijn gestalten, de Heere aangenaam zou zijn en als een kind zou worden aangenomen en de hemel zou ontvangen. Hier zitten wij ook zo dikwijls mee te tobben. Wij willen, verschrikt door de wet en opgejaagd door onze verontruste consciëntie, wat doen, opdat we voor God wat worden zullen, dat we op grond van onze gestalte wat van de Heere verwachten kunnen. Als we zus of zo gesteld zijn, kunnen we het geloven, dat de Heere naar ons omziet. En als we deze of die gestalte, de gevoeligheid missen, dan zijn we alles kwijt en kunnen we het er niet voor houden, dat God ons genade zou willen bewijzen. Wat zitten we dikwijls op deze klip vast. Zo zijn we er op uit om waardigheid in onszelf te hebben, ook, ja juist vooral bij de viering van het Avondmaal.

Calvin weet er van mee te spreken. Algemeen hebben ze, zo schrijft hij, terwijl ze de mensen tot dit waardig eten willen voorbereiden, de arme consciëntien op vreselijke wijze gepijnigd en gekweld; en toch hebben ze niets aangebracht, dat tot de zaak diende. Zij - en daar bedoelt Calvin de Roomse kerk mee met haar geestelijkheid - zij hebben gezegd, dat diegenen waardiglijk eten, die in de staat der genade zijn. In de staat der genade zijn betekent bij hen rein zijn en zuiver van alle zonde. Door dat leerstuk werden alle mensen, die ooit op aarde geweest zijn en nog zijn, van het gebruik van dit sacrament afgehouden. Want indien het er om gaat, dat wij onze waardigheid van onszelf moeten hebben, dan is het met ons gedaan, slechts wanhoop en dodelijk verderf wacht ons. Ook al zouden we er naar streven, dan zouden wij toch niet anders bereiken dan dat wij eerst dan het aller onwaardigst zullen zijn, wanneer we ons het meest inspannen om de waardigheid te zoeken.

Calvin vertelt dan, hoe ze bij de roomsen in dit opzicht handelen en zegt ervan, dat deze leer van het pausdom de arme en door angst en droefheid benauwde zondaren door haar gestrengheid ontbloot en beroofd van de vertroosting van het sacrament, waarin alle genietingen van het evangelie worden voorgesteld. Hij schrijft dan zelf: Laat ons dus, opdat we niet in een dergelijke afgrond storten, bedenken, dat deze heilige maaltijd de zieken een geneesmiddel, de zondaren een troost, de armen een groot geschenk is, hoewel ze de zonden, de rechtvaardigen en de rijken, indien die gevonden kunnen worden, niets zou aanbrengen van enige betekenis. Want daar ons in die maaltijd Christus tot een spijs gegeven wordt, begrijpen we, dat we zonder Hem verkwijnen, wegsmelten en vergaan, evenals de kracht des lichaams verdwijnt, wanneer men niet eet. Bovendien daar Hij ons tot een leven gegeven wordt, begrijpen wij, dat wij zonder Hem in onszelf geheel en al dood zijn. Daarom is dit de enige en beste waardigheid, die wij Gode kunnen aanbrengen, dat wij Hem onze geringheid, en om zo te zeggen onze onwaardigheid aanbieden, opdat Hij door Zijn barmhartigheid ons Zijner waardig make; dat wij in onszelf de moed opgeven, opdat wij ons in Hem mogen troosten; dat wij ons vernederen, opdat wij door Hem worden opgericht; dat wij onszelf aanklagen, opdat wij door Hem

rechtvaardig gemaakt worden; bovendien, dat wij jagen naar die eenheid, die Hij ons in Zijn Avondmaal aanprijst; en dat wij evenals Hij ons allen één maakt in Zichzelf, wij ook wensen, dat wij één ziel, één hart, één tong heb-

ben. Indien wij dit overwogen en overdacht hebben, zullen die gedachten ook al schokken ze ons, ons nooit terneer werpen.

(Wordt vervolgd)

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2008

De volgende wijzigingen hebben plaats gevonden:

- 1) De MV „Onderzoekt de Schriften” te Hoge Hexel (blz. 23) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. G. J. Venebrugge, Piksenweg 21, 7645 BC Hoge Hexel.
- 2) De MV „Onderzoekt de Schriften” te Klaaswaal (blz. 19) heeft een nieuwe secretaris: dhr. A.H. van Zon, Oleanderstraat 10, 3261 BN Oud-Beyerland.
- 3) De MV „Onderzoekt de Schriften” te Apeldoorn (blz. 14) heeft een nieuwe secretaris: dhr. J. Groothuis, Woudhuizerallee 18, 7325 ZP Apeldoorn.

Met vriendelijke dank
voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Datum: D.V. zaterdag 16 april 2011 van 9.30 uur-13.00 uur.

Locatie: Ned. Herv. Kerk “Elim”,
Eperweg 35 te 't Harde.

Op elke themadag zijn toegang en lunch gratis.

Er is wel een collecte ter bestrijding van de onkosten.

IEDEREEN IS HARTELIJK WELKOM

M. Post

Regionale themadagen

In de maand april worden de volgende regionale themadagen gehouden:

Regio Flakkee/Zeeland

Thema: “De Heilige Geest en Zijn gaven!”
Referenten: Ds. J. van Amstel (Ede) en ds. W. Westland (Slikkerveer).

Datum: D.V. zaterdag 16 april 2011 van 10.00 uur-14.00 uur.

Locatie: Verenigingsgebouw: “De Wingerd”,
Nieuwe Pad 1 te Tholen.

Regio Noord-West Veluwe en IJsseldelta

Thema: “Wie is God voor u/voor jou?”
Referenten: Ds. A. Huijgen (Genemuiden)
(In Bijbels licht)

Ds. M. Klaassen (Sliedrecht) (In praktische levensopenbaring).

Boekbesprekingen

Dr. W. Verboom, **Het liefdeslied uit Heidelberg**. Een persoonlijke geloofsbelijdenis
Uitgeverij Groen – Heerenveen.
Prijs € 14,50.

De titel trekt meteen de aandacht: liefdeslied. Het verwoordt de grote liefde van de auteur voor de (dit) belijdenisgeschrift(en) van de kerk. Dat weten we uit meerdere publicaties en blijkt ook duidelijk uit dit prachtig uitgevoerde boekje. Dr. Verboom pretendeert met deze uitgave niet iets toe te voegen aan al bestaande verklaringen.

Het is zijn intentie om de inhoud vanuit de Heidelbergse vanuit het hart te laten klinken. M.i. is hij daarin zeer geslaagd. Het woord ego-document kwam onwillekeurig bij mij op. Het is een gave om elke Zondagsafdeling (met toevoeging van een Zondag over Israël, 21-B) zo kort en krachtig weer te geven. Elke Zondag loopt uit op een Psalm of lied, een

verwijzing naar een Bijbeltekst en een kort gebed. Het sluit af met (meestal) 3 gespreksvragen. Daarom: wie wil horen zingen van de (Zijn!) liefde – liefdeslied – legge zijn eer eerbiedig te luister.....

Ds. E. de Mots

Dr. W. van Vlastuin/
ds. M.A. Kempeneers,
Gedienstige geesten.
De ondertitel is „Bijbels onderwijs over engelen”.
Uitg. De Banier.
134 blz. Prijs € 15,90.

Ds. Van Vlastuin heeft twee lezingen uitgewerkt over de

engelen die hij hield in 2008 op de predikantenconferentie in Elspeet. In het voorwoord schrijft ds. P. den Butter over zijn speciale belangstelling voor de engelen.

In de Bijbel nemen ze een grote plaats in, vooral in het Nieuwe Testament. In de prediking krijgen ze over het algemeen minder aandacht, behalve dan rond de heilsfeiten. In de geloofsbeleving van Gods kinderen lijken ze ook maar een geringe plaats te hebben. Aandacht voor en liefde tot de engelen is bij hen die de Heere vrezen zeker gepast. Dit boek wil dat bevorderen.

In de inleiding lezen we: „Zonder te pretenderen volledig te zijn”. Dat is ook het geval. Voornamelijk gaat het over de goede engelen, over de gevallen engelen is vanuit de Bijbel ook veel te zeggen.

Overlappend is er vooral door de prekenreeks van ds. Kempeneers over de engelen. Deze zeven preken bezien de engelen respectievelijk als schepselen, liturgen, diakenen, boodschappers, strijders, leerlingen en zangers.

De behandelde teksten zijn: Kol. 1 : 16; Hebr. 1 : 14 (2x); Luc. 1 : 19; Openb. 12 : 7; 1 Petr. 1 : 12; Luc. 2 : 13–14.

De titel van het boek is ontleend aan Hebr. 1 vers 14 „Zijn zij niet allen gedienstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?”

Letterlijk staat er: „Zijn zij niet allen liturgische geesten, die tot diaconie uitgezonden worden?”

Voor Calvijn was het onbestaanbaar dat we gemeenschap hebben met Christus zonder dat we gemeenschap hebben met de andere familie waarvan Christus het hoofd is, de engelen. De reformatoren voelden zich in de geestelijke strijd gesteund door de trouwe engelen. Tegelijk was Calvijn ervan overtuigd dat er geen engelenverschijningen meer te verwachten zijn. Het feit dat vandaag de dag de belangstelling voor engelen toeneemt onder invloed van groeiende spiritualiteit en newagedenken, wil niet zeggen dat we meer aansluiten bij het Bijbelse denken over de gedienstige geesten.

Goed om de leer over de engelen, zowel de goede als de gevallen engelen, te bestuderen. Voor mijn inleiding over de engelen op onze Huishoudelijke Vergadering vorig jaar, heb ik onder andere dankbaar gebruik gemaakt van dit boek.

A.D.G.

Overlijdensbericht

“Mijn Redder is mijn God”
Psalm 43 (ber.)

Op 26 februari 2011 is na een lang ziekbed in de Heere ontslapen onze oud secretaris en lid

WILLEM DOORNEKAMP

op de leeftijd van 70 jaar.

Met grote dankbaarheid herinneren wij ons zijn betrokken aanwezigheid op onze verenigingsavonden.

De HEERE vertrooste zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en verdere familie met Zijn nabijheid.

Bestuur en leden van de
Mannenvereniging op G.G.
“Onderzoek de Schriften”

Hoevelaken, februari 2011.